

Præsentation af fælles anbefalinger

v. Claus Ørum Mogensen, KL og Jakob Scharff, DI

Intentionen med udbudsloven

En effektiv implementering af EU's udbudsdirektiv

Skulle bidrage med juridisk klarhed og derved sikre, at man turde udnytte mulighederne i udbudsdirektivet, fx markedsdialog

En proceslov

Fælles forslag til ændringer af udbudsloven

DI, DI Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, SMVdanmark, IKA, Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelsen (FMI), Danske Regioner, KL og SKI står bag 7 fælles ændringsforslag.

Organisationerne bag ændringsforslagene repræsenterer væsentlige parter på udbudsområdet for offentlig-privat samspil på tværs af ordregiver og tilbudsgiver.

Forslagene skal medvirke til at reducere transaktionsomkostninger i udbudsprocessen og bidrage med klarhed og fleksibilitet i udbudsloven og det offentlig-private samarbejde i Danmark.

Forslagene vil ligeledes kunne styrke rammerne for, at aktører i den offentlige sektor bedre kan anskaffe omkostningseffektive og innovative løsninger fra virksomhederne.

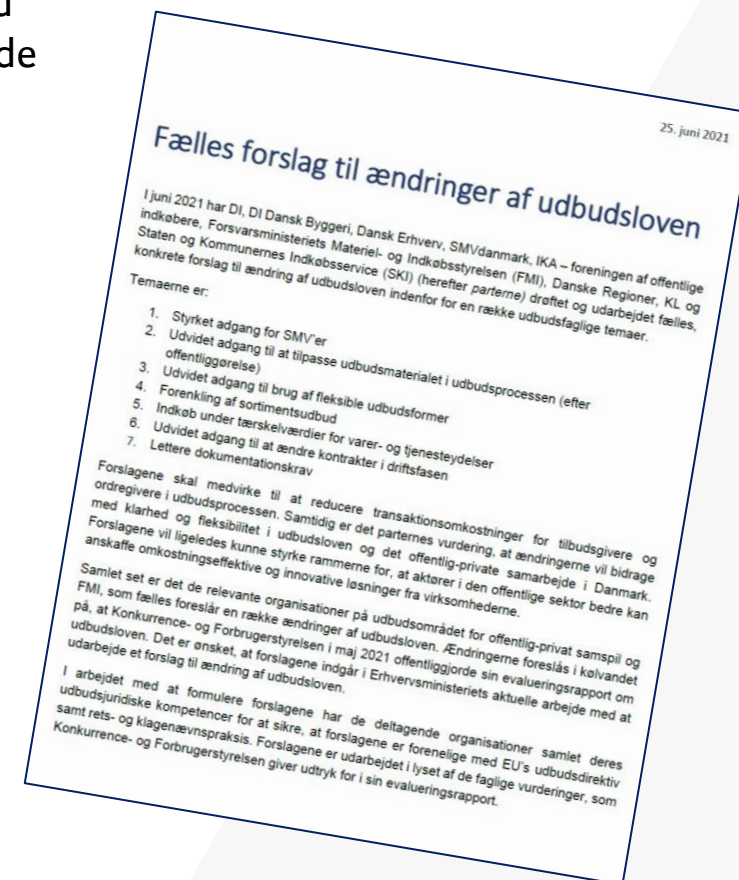

Fælles forslag til ændringer af udbudsloven

Forslagene er udarbejdet med udbudsjuridiske kompetencer, og er dermed forenelige med EU's udbudsdirektiv samt rets- og klagenævnspraksis. Forslagene er udarbejdet i lyset af de faglige vurderinger, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen giver udtryk for i sin evalueringsrapport.

Ændringsforslagene er opdelt i 7 temaer:

1. Styrket adgang for SMV'er
2. Udvidet adgang til at tilpasse udbudsmaterialet i udbudsprocessen
3. Udvidet adgang til brug af fleksible udbudsformer
4. Forenkling af sortimentsudbud
5. Indkøb under tærskelværdier for varer- og tjenesteydelser
6. Udvidet adgang til at ændre kontrakter i driftsfasen
7. Lettere dokumentationskrav

FOLKETINGET

Jakob Scharff

Branchedirektør i DI

Ekspertmøde om udbudsloven
Erhvervsudvalget

Dansk Industri

Lukket ekspertmøde om udbudsloven for Erhvervsudvalget
12. januar 2022

Jakob Scharff
Branchedirektør, DI

Anbefalinger til revision af udbudsloven

DI mener, at udbudsloven er et godt udgangspunkt og sikrer større klarhed end tidligere, men der er forbedringspotentialer, som kan løftes via denne revision.

Derudover vil der fortsat være en opgave i at ændre og vejlede indkøbsadfærd, for at fremme fleksible og innovative udbud.

Væsentlige punkter i dag:

- 7 fælles anbefalinger
- Hensigt med udbudsloven
- Lærlinge- og arbejdsklausuler
- Pålidelighed og kontrol

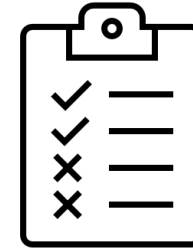
Udbudsloven er ikke en politisk kampplads

JURIDISKE RAMMER

- Udbudsloven sætter rammerne og åbner for de muligheder, der skal til for at stille krav til offentlige indkøb
- Politiske hensyn skal ikke reguleres i loven

POLITIK OG ADFÆRD

- En politisk vedtaget indkøbspolitik skaber mandat og retning for offentlige indkøbere
- Udbudspolitiske hensyn kan reguleres gennem krav i udbud

Ordrede forhold

Lærlingeklausuler

- DI støtter op om at der skal uddannes flere lærlinge. Derfor er der indgået en ambitiøs trepartsaftale.
- DI mener ikke, at uddannelsesindsatser skal reguleres gennem udbudsloven, som regeringen har foreslået.

Arbejdsklausuler til at sikre ordrede forhold, skal:

- klart og tydeligt beskrive, hvad virksomheder skal leve op til
- kontrollere overholdelsen af arbejdsklausulen med en risikobaseret tilgang og rette sig imod virksomheder, der ikke har en overenskomst.
- ikke sanktionere overenskomstdækkede virksomheder, da de er omfattet af kontrol og sanktioner i det fagretlige system.

Styrket opfølgning og kontrol

- I dag stiller stort set alle ordregivere krav til arbejds- og lærlingeklausuler, men der foretages kun sjældent kontrol*

*Rigsrevisionen i juni 2020

Uafhængig enhed for vurdering af pålidelighed

- I dag findes varierende praksis og uklare processer for vurdering af virksomheders dokumentation for self-cleaning
- Dette efterlader de offentlige ordregivere i tvivl og tilbudsgiverne i en retssikkerhedsmæssig gråzone
- DI foreslår en uafhængig enhed til at sikre en ensartet praksis samt forenkle udbudsarbejdet for de enkelte ordregivende myndigheder

TAK FOR ORDET

Jakob Scharff
Branchedirektør

jasc@di.dk
di.dk

FOLKETINGET

Morten Jung

Markedschef, Dansk Erhverv

Ekspertmøde om udbudsloven
Erhvervsudvalget

Grøn konkurrenceevne og retssikkerhed

Morten Jung, Markedschef, Dansk Erhverv
12. januar 2022

Offentlige indkøb kan skabe markeder

Det offentlige køber ind fra private leverandører for ca. 380 mia. kr. - hvert år. Det er ca. 16% af vores BNP - hvert år.

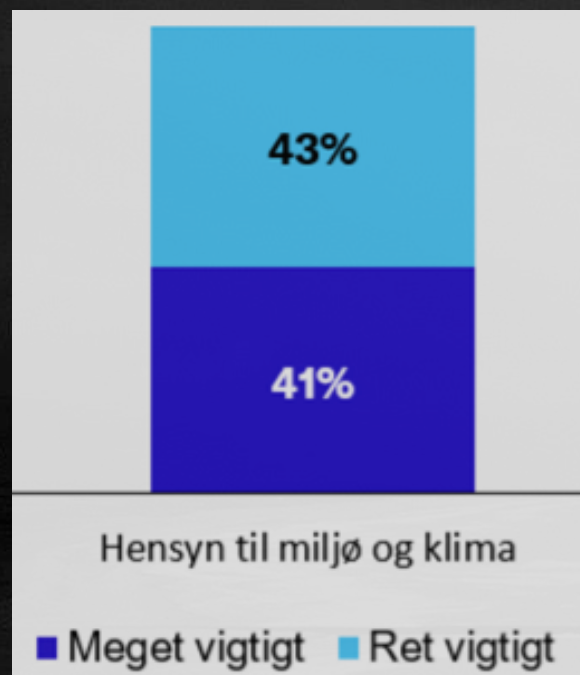
Og det offentlig-private samarbejde har sejret af h*** til

Danskerne: Miljø- og klimahensyn er vigtige når offentlige opgaver løses

84%

84 pct. af danskerne mener, at hensyn til miljø og klima er meget eller ret vigtigt, når private leverandører løser offentlige opgaver (juli 2021)

Miljø- og klimahensyn har stigende betydning for befolkningen. I 2019 var tallet 67 pct

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, 6. – 9. juli 2021.
Note: n = 1.014. Maksimal stikprøveusikkerhed: +/- 3,0 procentpoint.

Virksomhederne er klar til grønne krav i offentlige udbud

- 11 pct. af Dansk Erhvervs medlemmer med salg til det offentlige svarer, at klima og miljøhensyn spillede en større rolle i vurderingen af tilbuddet, sidst de gav tilbud på en offentlig opgave.
- 75 pct. af virksomhederne mener, at klima og miljø bør spille en væsentlig rolle, når det offentlige sender opgaver i udbud.
- Krav til CO2-reduktion i offentlige udbud støttes af 52 pct. Dansk Erhvervs medlemmer

Kan udbud drive den grønne omstilling?

Behov

Der er behov for at sikre, at ordregiver i forbindelse med kravspecifikationen af den ønskede vare eller ydelse samt ved tilrettelæggelsen af en udbudsproces overvejer, om det er muligt at købe innovativt ind.

Case

Emissionsfri byggeplads i Norge

Forslag: Lovmæssigt initiativ

Endelig anbefaler Dansk Erhverv, at der etableres et "innovér- eller forklar"-princip i udbudsloven.

Ordregiver vil skulle forholde sig til dette spørgsmål med udgangspunkt i udbudslovens definition af "innovation", jf. § 24, nr. 17.

"§ XX. En ordregiver skal i udbudsmaterialet angive, om ordregiveren efterspørger innovative løsninger af den udbudte vare-, tjenesteydelses- eller bygge- og anlægs-kontrakt.

Stk. 2. Hvis ordregiveren efterspørger innovative løsninger som beskrevet i stk. 1, skal ordregiveren fremhæve de dele af den udbudte kontrakt, hvor der efterspørges innovative løsninger. Ordregiveren skal endvidere sikre, at udbudsprocessen er tilrettelagt således, at der kan tages højde for innovative løsningsmuligheder.

Stk. 3. Efterspørger ordregiveren ikke innovative løsninger som beskrevet i stk. 1, skal ordregiveren i udbudsmaterialet oplyse om baggrunden herfor."

En åbenlys uretfærdighed eller 100% transaktionsomkostninger

Udfordring

Som et af udbudslovens bærende principper er gennemsigtighedsprincippet en afgørende forudsætning for, at udbudslovens øvrige principper om ligebehandling og ikke-diskrimination kan slå igennem. På flere punkter er der imidlertid behov for at øge gennemsigtigheden. Det gælder navnlig i forhold til ordregivernes annullation af udbud med henblik på hjemtagning af den udbudte opgave (pkt. 3.1) og ved udbud af rammeaftaler (pkt. 3.2). Annullation er samtidig med til at drive transaktionsomkostninger hos både ordregiver og tilbudsgiver.

Behov

Der er behov for klare og udtrykkelige regler om ordregivers adgang til at annullere udbud. Det skal være et krav, at annullation af udbud skal ske på sagligt grundlag på tidspunktet for annullationen, ligesom ordregiveren skal bære bevisbyrden for, at annullationen er saglig.

Forslag: Lovmæssigt initiativ

Dansk Erhverv foreslår følgende bestemmelse indsat i et nyt kapitel i udbudsloven (kapitel 13 a) om ordregivers adgang til at annullere udbud:

”§ XX. En ordregiver kan annullere et igangværende udbud, hvis betingelserne i stk. 2 er opfyldt.

Stk. 2. Annullation af et udbud kræver,

- 1) at annullationen er båret af saglige hensyn,*
- 2) at beslutningen om at annullere træffes på sagligt og fyldestgørende grundlag, og*
- 3) at annullationen er i overensstemmelse med principperne i § 2.*

Stk. 3. Ved annullationen af et udbud udarbejder ordregiveren en nærmere redegørelse for de faktiske forhold og omstændigheder, som udgør ordregiverens begrundelse for at annullere udbuddet. Alle berørte ansøgere og tilbudsgivere modtager redegørelsen i forbindelse med ordregiverens underretning om annullationen af udbuddet, jf. § 171, stk. 1, nr. 5, jf. stk. 6.

Stk. 4. Ordregiveren offentliggør annullationen af udbuddet og den redegørelse, som ordregiveren udarbejder efter stk. 3.

Stk. 5. Ordregiveren bærer bevisbyrden for, at annullationen af et udbud er båret af saglige hensyn, og at beslutningen om at annullere er truffet på sagligt grundlag. Ved bedømmelsen af grundlaget for annullationen lægges der alene vægt de forhold og omstændigheder, som ordregiveren har angivet i redegørelsen efter stk. 3. En ordregiver kan ikke efterfølgende angive supplerende forhold som begrundelse for at have annulleret udbuddet.

Stk. 6. Hvis en ordregiver ikke har redegjort for de nærmere forhold og omstændigheder, som udgør ordregiverens begrundelse for at annullere udbuddet, jf. stk. 3, formodes det, at annullationen af udbuddet skete på usagligt grundlag.”

Tak for ordet

Morten Jung

mju@danskerhverv.dk

DANSK
ERHVERV

A grayscale photograph of a hand holding a sign. The sign is rectangular and has the text 'DANSK ERHVERV' on it. The hand is positioned in the lower right quadrant of the image, with the thumb and index finger gripping the sign. The background is dark and out of focus.

DANSK
ERHVERV

FOLKETINGET

Jeppe Rosenmejer

Chefjurist, SMVdanmark

Ekspertmøde om udbudsloven
Erhvervsudvalget

SMV-venlige udbud

Hvordan?

- Målsætning i udbudsdirektivet:
  - Øget deltagelse af SMV i offentlige udbud
- § 49 – følg-eller-forklar

Hvordan er det gået?

- KFST evalueringsrapport maj 2021:
  - **Positivt:** Ca. 60 % af ordregivere angiver at § 49 har øget deres fokus på om en kontrakt opdeles.
  - **Negativt:** Dvs. ca. 40 % har § 49 ikke virket på
  - **Konsekvens:** ca. 1/3 af ikke-opdelte udbud forklares ikke
- **Positivt:** Ca. 17 % af ordregiverne angiver, at § 49 har medvirket til, at de oftere opdeler kontakter
- **Negativt:** Det giver desværre ikke udslag i andelen af de samlede udbud, der opdeles.
  - Uændret fra tiden før § 49: 2015: 26,1 % til 25,8 % i 2018

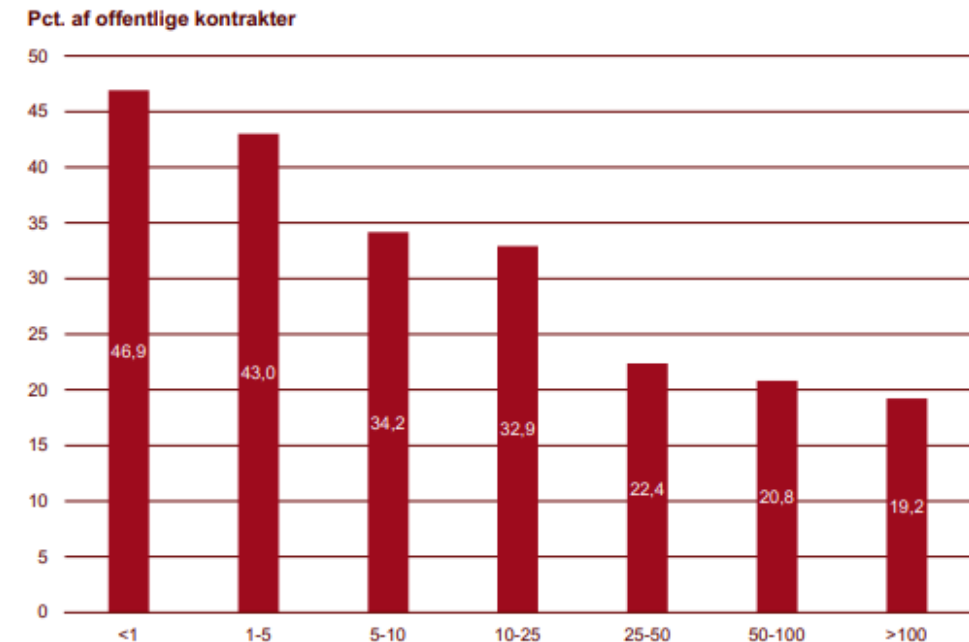
Forslag

- Nødvendigt at skærpe begrundelseskravet i § 49
  - Støtter Regeringens initiativ i ”Danmark kan mere” fra sept. 2021 om at det skal have en konsekvens for ordregiver, hvis § 49 ikke efterleves.
  - Desuden krav til begrundelsens indhold. Tilbudsgiver skal have mulighed for at kunne vurdere begrundelsens rigtighed.

Hvorfor SMV-venlige udbud?

- Opdeling og SMV-venlige udbud virker!
  - Små virksomheder vinder primært små kontrakter
    - Gør sig især gældende for tjenesteydelser og B&A-kontrakter

Figur 3.2 Små virksomheders andel af offentlige kontrakter opdelt efter kontraktværdi

Anm.: Baseret på 4.214 udbud og delkontrakter, der er udbudt efter udbudsdirektivet og offentliggjort i perioden 2015-2018. Alle udbud er afsluttet inden 1. maj 2019 med en bekendtgørelse om indgået kontrakt og indeholder information om antallet af ansatte i den vindende virksomhed. Kontrakter med en værdi på mere end 1 mia. kr. betragtes som outliers og er sorteret fra i opgørelsen. Opgørelsen indeholder ikke rammeaftaler, annullerede udbud, profylaksebekendtgørelser eller udbud, der er overgået til forhandling. Små virksomheder er her defineret som virksomheder med mindre end 50 ansatte.

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens kortlægning af danske EU-udbud på baggrund af TED-databasen.

Hvorfor SMV-venlige udbud?

1. Sikrer diversitet og underskov af leverandører
2. Sikrer virksomheder i lokalområdet
3. Sikrer lokale arbejdspladser
4. Sikrer lokale skatteindtægter
5. Sikrer lokale lærepladser
6. Sikrer lokal sammenhængskraft

SMIVdanmark

FOLKETINGET

Signe Lynggaard Madsen

Adm. Direktør, SKI

Ekspertmøde om udbudsloven
Erhvervsudvalget

Bæredygtighed, innovation, transaktionsomkostninger og SMV'er

12. januar 2022

Signe Lynggaard Madsen
Adm. direktør

Staten og Kommunernes Indkøbsservice, SKI

Kernebudskaber

1. Udbudsloven understøtter i dag bæredygtige løsninger
2. Bedre adgang til at ændre i offentliggjorte udbudsmaterialer og indgåede kontrakter
3. Nemmere brug af dynamiske indkøbssystemer

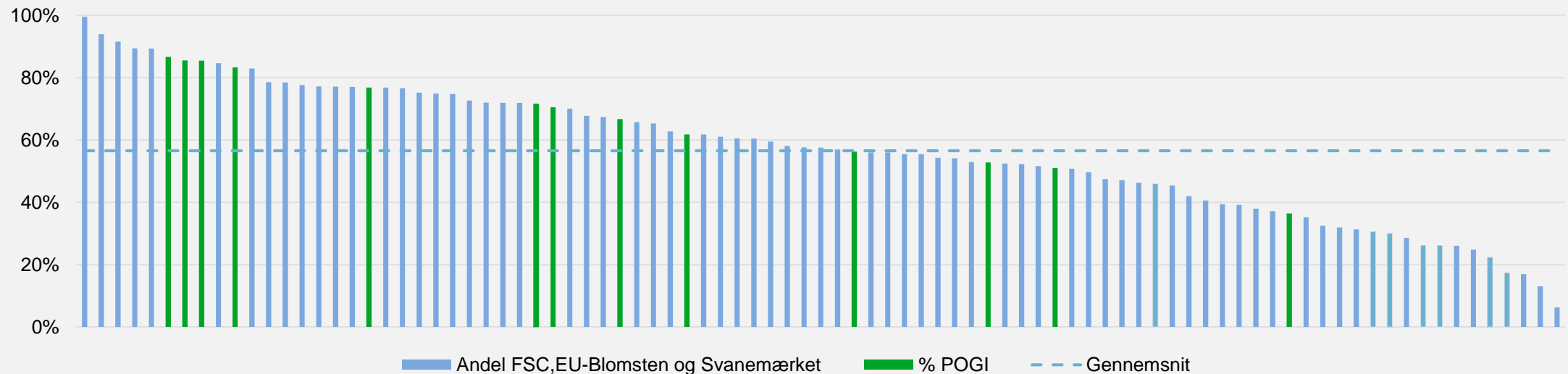
1. Udbudsloven understøtter i dag bæredygtige løsninger

- Mange veje til at stille krav til produkter og ydelsers bæredygtige profil – udbudsloven er ikke en hindring.
- Udfordringer ses i praksis, hvor ordregivere mangler:
  - viden om og indsigt i løsningsmuligheder, eller
  - grundlag for sammenligning og vurdering af forskellige typer grønne løsninger.
- NB: Adfærd hos ordregiver og slutkunde er afgørende.

© Pixabay

Eksempel: Kommunernes andel af indkøbt miljømærket papir på "50.55 Kontorartikler" siden aftalestart

2. Bedre adgang til at ændre i offentliggjorte udbudsmaterialer og indgåede kontrakter

Udfordring i dag

Svært at ændre i udbudsmaterialet eller kontrakten undervejs

→ **lav fleksibilitet**

Det giver mange annullerede udbud eller unødigt lille tilpasning til markedets input

→ **høje transaktionsomkostninger + svag innovation og kvalitetsudvikling**

Løsning: indfør nye bestemmelser, som tydeliggør ordregivers adgang til at ændre dels offentliggjorte udbudsmateriale, dels indgåede kontrakter.

Eksempel: Rollatoren

Aalborg Kommune udbød genbrugs-hjælpemidler (rollatorer) og stillede mindstekrav til højdeindstilling i området 77-100 cm. På baggrund af spørgsmål/svar tilpasser Aalborg mindstekravet til: 77 cm +/- 3 cm og max 100 cm +/- 0 cm.

Klagenævnet konstaterede, at ændringen var en ændring af et grundlæggende element og krævede nyt udbud.

Eksempel: Yletten

Undervejs i SKI's fødevarerudbud med mere end 1700 varelinjer udgik en konventionel ylette generelt fra markedet. Derfor måtte SKI annullere hele udbuddet og genudbyde aftalen for at kunne fjerne yletten af udbudsmaterialet.

Annulationen gav forsinkelser og ærgerlige omkostninger for både ordregivere og leverandører.

3. Nemmere brug af dynamiske indkøbssystemer

Dynamisk indkøbssystem

En børs eller åben markedsplads

Nem adgang for virksomheder

Velegnet til markeder med mange leverandører, hurtigt produktudvikling og projektkøb.

→ Hurtig vej til at få innovative og bæredygtige løsninger ud til den offentlige sektor.

Eksempel: Standardsoftware

SKI har etableret et dynamisk indkøbssystem for standard-software i foråret 2021.

Aktuelt er +190 leverandører på aftalen, heraf ca. 65 pct. små virksomheder.

SKI understøtter disse indkøbssystemer gennem en ny digital platform med henblik på at gøre samhandlen lettere, hurtigere og mindre transaktionsomkostningstung.

Udfordring i dag

Dansk særregel med bureaukratisk pligt om obligatoriske breve med individuelle begrundelser på afslag, som sammenligner og beskriver kvalitet i alle modtagne tilbud.

→ Unødige transaktionsomkostninger og barrierer for brug af indkøbssystemerne.

Løsning: Regler for afslagsskrivelser justeres, så begrundelser gives ved anmodning fra tilbudsgivere.

Tak for jeres tid!

Signe Lynggaard Madsen

Adm. direktør, SKI A/S

slm@ski.dk

3045 5350

Se mail med oplæg
og supplerende info

Besøg ski.dk

FOLKETINGET

Henrik Lindved Bang

Direktør, Bygherreforeningen

Ekspertmøde om udbudsloven
Erhvervsudvalget

Fremtidens effektive indkøb af byggeri

Ekspertmøde med Erhvervsudvalget den 12. januar 2022

- Henrik L. Bang, direktør i Bygherreforeningen

Byggeri og anlæg udgør landets fjerdestørste branche

- 190.000 beskæftigede
- Bygherrerne investerer årligt +100 mia. kr. i byggeri og anlæg
- Offentlige og almene bygherrer køber ind for ca. 50 mia. kr. årligt, hvor udbudsloven anvendes
- Bygherreforeningen samler landets største indkøbere af byggeri og anlæg
- 220 medlemmer fra private, almene og offentlige organisationer – lige fra Novo Nordisk til Samsø Kommune

**Det private kan bygge sammenligneligt byggeri
anslået 10-15 pct. billigere uden udbudsregler**

Case fra Slagterigrunden i Roskilde med KPC, FB Gruppen og Boligselskabet Sjælland

Rapport: Milliardpotentiale i forenklinger

5,9 % lavere
priser ved en
tilretning af
udbudsloven

Samfunds-
besparelse på
+3 mia. kr.

Bygherrerens erfaringer med udbudsloven

Forslag til forbedringer af regelgrundlaget og
kulturen blandt bygherrer

TEMA 3: Hvordan kan ordregivers og tilbudsgivers transaktionsomkostninger reduceres?

Udfordring

- Hver fjerde udbud annulleres og må gå om frem for at blive justeret
- Tilbudslov og udbudslov med separate regler for små og store opgaver skaber forvirring
- Ekstraregler fra 2019 i strid med EU-lov
  - Offentliggørelse af bedømmelsesmodel
  - To-konvolutsystemet for bedømmelse

Løsning

- Justeringer skal være mulige
[kræver evt. lovændring]
- De to love bør samtænkes
[tilbudslov ophæves]
- Reducer kravene til evalueringsmodeller og gør to-konvolutsystemet frivilligt
[tilbagevenden til tidligere regler]

TEMA 4: Hvordan kan der skabes øget klarhed for vurdering af pålidelighed og kontrol?

Udfordring

- Brodne kar kan byde på og vinde opgaver pga. manglende gennemsigtighed

Løsning

- Etabler platform til at håndtere udelukkelsesgrunde
[kræver ikke lovændring]

Derfor opbakning til forslag i faktaark vedr. "samfundskontrakten":

Udvidet kontrol af udelukkelsesgrunde ifm. bygge- og anlægskontrakter

Obligatorisk udelukkelse af virksomheder ved alvorlige forsømmelser vedr. integritet

Konkrete forslag til ændringer i udbudsloven

Tema 3

- Lovændring af udbudsloven så ændringsmuligheder i udbudsprocessen tydeliggøres. Det skal præciseres, at mindstekrav ikke på forhånd formodes at være et grundlæggende element – og at det kræver klare indikationer på konkurrencefordrejende konsekvenser af ændringer, før de anses for så grundlæggende, at de medfører annullation.
- Tilbudsloven ophæves og bygge- og anlægsydelse følger herefter de almindelige regler i udbudsloven for indkøb under tærskelværdier. Dermed undgås forældet lovgivning og unødigt bureaukratisering.
- Lovændringen i 2019 om pligt til fuld offentliggørelse af evalueringsmodeller og tvungent to-kuverts-system rulles tilbage. Den er unødigt bureaukratiserende og formentlig i strid med EU-retten.

Tema 4

- Der etableres en central enhed til håndtering af pålidelighed og integritet i form af en digital platform, der er lukket for offentligheden, med mulighed for ordregiveres indberetning og kontrol af leverandørers pålidelighed. Platformen skal også facilitere leverandørernes self-cleaning.

Professionalisme og godt købmandskab bør være rettesnor

- Ambitiøs justering af udbudsloven for øget fleksibilitet er vejen frem
- Lad den professionelle bygherrestand i Danmark gøre sit arbejde – uden unødigt detaljstyring
- Undgå unødvendige ekstraudgifter og øg kvaliteten i byggeri og anlæg
- Gør det lettere at håndtere udfordringer i samfundet som fx bæredygtighed og grøn omstilling

Tak for ordet!

FOLKETINGET